

EC0012 Economia regional i urbana

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatura Economia
Curs 2002-2003

assignatura optativa
6 crèdits

Departament d'ECONOMIA
Campus de Montilivi
17071 Girona
fax +34 972 41 80 32
josep.anguera@udg.es

PROGRAMA d'ECONOMIA REGIONAL I URBANA

Professors: Josep Anguera i Torrents

Objectius:

El programa d'Economia Regional i Urbana té com objectiu dotar a l'estudiant de les llicenciatures d'ADE i d'Economia de 2n cicle de la UdG d'uns coneixements bàsics sobre l'anàlisi econòmica del territori. Es parteix del fet de què l'estudiant ja té coneixements superiors de teoria econòmica, estructura i política econòmica. Caldrà fer un esforç per a distingir els elements d'anàlisi econòmica des d'altres matèries que també s'ocupen del territori per a obtenir una imatge clara de la interrelació entre territori i economia.

Programa teòric:

El programa de l'assignatura s'estructura en les dues parts següents:

- Elements d'economia i de política regional
- Elements d'economia i de política urbana

Part I: ELEMENTS D'ECONOMIA I DE POLÍTICA REGIONAL

L 1. El concepte de regió

- regió homogènia
- regió nodal
- regió de planificació
- economia regional i economia nacional

L 2. Models de dinàmica econòmica regional

- model neoclàssic
- models de causalitat acumulativa: Myrdal, Kaldor
- teoria dels polígons de creixement: Perroux
- desenrotllament endogen

L 3. Mercats de treball regional

- la migració per treball
- processos d'ajustament dels diferencials d'atur inter-regionals

L 4. Teoria de la política regional

- estratègies tradicionals: prosperitat dels individus vs prosperitat dels llocs, eficiència vs equitat
- instruments de la política regional: subsidis al capital i subsidis al treball. Controls de localització
- l'avaluació de la política regional
- nova concepció de la política regional: les polítiques de desenvolupament local
- les noves estratègies: infraestructures, noves i petites empreses, innovació i canvi tecnològic

L 5. La política regional catalana, espanyola i de la UE

- evolució dels desequilibris regionals a Catalunya, Espanya i UE
- la política regional a l'Estat espanyol i la seva evolució
- la política regional a la UE: objectius i instruments
- Unió econòmica i monetària i els desequilibris regionals

Part II: ELEMENTS D'ECONOMIA I DE POLÍTICA URBANA

L 6. El desenvolupament històric de les ciutats

- introducció

L 7. L'estructura de les activitats productives a les ciutats

- el model de ciutat monocèntrica i la noció de preu-oferta. Extensions del model
- el paper de les externalitats. Segregació residencial

L 8. La localització de les activitats productives a les ciutats

- factors de localització a les ciutats
- la política regional a l'Estat espanyol i la seva evolució: la *hipòtesi de la incubadora*
- models estructuralistes
- localització de serveis: els serveis a les empreses

L 9. La dinàmica de la ciutat

- el model del cicle vital urbà. Hipòtesi, evidència i crítica
- la descentralització de la població i ocupació
- models desagregats: models SOUDY
- teoria estàndard de la grandària òptima de les ciutats

- dimensió urbana i producció. Economies d'urbanització i localització. Estàtica i dinàmica
- grandària i jerarquia urbana: sistema de ciutats. La regla de rang-tamany
- de la jerarquia de les ciutats a les xarxes de ciutats

L 10. Teoria de la planificació urbana

- els primers instruments de planificació
- planificació i industrialització
- experiències: l'alemanya, l'anglesa (ciutat-jardí). Le Corbusier i la Ciutat funcional
- la planificació urbana després de la crisi
- justificació econòmica
- els instruments de planificació
- noves formes de planificació urbana: planificació estratègica
- les polítiques de renovació urbana i de desenvolupament local

L 11. La planificació urbana: el cas espanyol

- evolució de la planificació urbana a Espanya
- el sistema espanyol: classificació del sòl, jerarquia dels plans, el sistema de control urbanístic, política de sòls i planificació
- àrees de repartiment i aprofitament urbanístic

Programa de pràctiques:

En funció dels llocs de residència dels estudiants d'aquesta assignatura es triarà una o dues ciutats per a estudiar-ne l'evolució urbana, relacionar-la amb la seva evolució econòmica i analitzar el model de creixement urbà que ha seguit. Es faran grups petits de màxim 5 alumnes. Es dedicarà una hora a la setmana a seguir aquest tema pràctic.

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

Aquesta assignatura es desenvoluparà al llarg del primer quadrimestre. Cada setmana hi hauran 4 hores de classe. Una de les tres es destinarà a treballar el programa pràctic. Altra serà destinada a activitats acadèmicament dirigides, les quals s'acabaran de perfilar una vegada tancada la matrícula. Les altres dues seran classes teòriques normals.

Sistema d'avaluació:

L'assignatura s'avaluarà a través d'un examen escrit al mes de febrer que constarà de dues parts. La primera contindrà 4 preguntes de desenvolupament curt de les quals caldrà respondre'n obligatòriament 3; aquestes suposaran un 40% de la nota de l'examen. A la segona s'oferiran 3 temes dels quals se n'hauran de triar obligatòriament 2 (60% restant de la nota). Per a poder fer la mitjana ponderada de la

primera i la tercera caldrà tenir un mínim de 4/10 en cada una d'elles. Aquesta nota valdrà el 80% de la nota final de curs. Als alumnes que hagin aprovat l'examen (o com a mínim hagin tret una nota de 4/10) se'ls hi afegiran els punts que hagin obtingut pel treball de les classes pràctiques i la valoració de les lectures que hagin realitzat (fins un màxim de 2). La valoració de la segona convocatòria (setembre) continuarà exclusivament la nota de l'examen.

Bibliografia bàsica:

Hall, P. (1992) *Urban and Regional Planning*. Routledge. Londres. 3ª ed.

Higgins, B. i Savoie, D.J. (1994) *Regional Development. Theories and Their Applications*. Transaction P. New Brunswick (USA)

Richardson, H. W. (1986) *Economía regional y urbana*. Alianza Universidad Textos. Madrid.

Scott, A.J. (1988) *New Industrial Spaces*. Pion Ltd. Londres. Cambridge (UK)

Bibliografia complementària:

Álvarez, M. et al. (1996) *Una aproximación a la dinámica del desarrollo local desde la perspectiva de la teoría de sistemas*. Primera reunión de Ciencias de Sistemas.

Bendavid-Val, A. (2001) *Análisis económico regional y local para profesionales*. Instituto de Desarrollo Regional - Fundación Universitaria. Sevilla.

Barro, R. (1991) *Economic growth in a cross sections countries* a *Quarterly Journal of Economics*. N. 106, 2.

Bogart, W.Th. (1998) *The Economics of Cities and Suburbs*. Prentice Hall. New Jersey (USA)

Castells, R. (1995) *La ciudad informacional. Tecnologías de la información, reestructuración económica y el proceso urbano-regional*. Alianza Ed. Madrid.

European Planning Studies

Miralles, C. (2002) *Ciudad y transporte. El binomio imperfecto*. Ariel. Barcelona.

Olaya, A. i Castillo, J.S. (2000) *El desarrollo y la economía regional: el nuevo marco teórico y sus aplicaciones a la política regional*. Ediciones de la universidad de Castilla-La Mancha. Cuenca.

Oreja, J.R. (1999) *El impacto del entorno en las actividades empresariales (Canàries)* Fundación FYDE-Caja Canarias. Santa Cruz de Tenerife.

Vázquez Barquero, A. i Garofoli, G. (1995) *Desarrollo económico global*. Pirámide. Madrid.